

Færøerne ?

”

”Hidtil har forhandlingerne fortrinsvis foregået på embedsmands-plan. Skal der findes en løsning, må den givetvis blive politisk - hvilket vil sige, at Anders Fogh Rasmussen selv må til forhandlingsbordet sammen med den færøske lagmand, Johannes Eidesgaard. Eidesgaard opleves i Danmark som en pragmatisk omend ikke alt for stærk regeringsleder. Til gengæld har Eidesgaard i alle de aftaler, der er indgået, kunnet levere varen - og det er noget, man følger ret nøje med i på Slotsholmen. Sandsynligheden taler derfor for, at man på topplan finder en løsning, der giver de indrømmelser fra begge sider, der kan få en lov til at falde på plads.”

des en løsning, må den givetvis blive politisk - hvilket vil sige, at Anders Fogh Rasmussen selv må til Slotsholmen.

Símun J Hansen

gangsperioder tog en del stik hjem hos vælgerne. Men mange var også stærkt bekymrede for, at den noget brovtende facon i det lange løb ville belaste forholdet mellem Danmark og Færøerne på en måde, der stillede sig hindrende for varige og gode løsninger.

For danske politikere er der ingen varig genvinst, fordi man taler hårdt til færøske og grønlandske politikere. Derfor var det helt åbenlyst, at da Anders Fogh Rasmussen tiltrådte som statsminister, ønskede han fra starten et andet og bedre forhold til Færøerne. Hans første besøg i Tors-havn og møderne med daværende lagmand Anfinn Kallsberg havde en helt anden venlig og konstruktiv karakter end under

Nyrup. Pludselig kunne den færøske og danske statsminister sidde sammen og smile til hinanden. Også selv om dagsordenen dybest set ikke var forandret. Den konstruktive dialog mellem Torshavn og København vil Fogh prøve at fastholde. Det er også karakteristisk, at han ikke lader sig provokere. Når Høgni Hoydal eksempelvis taler om, at bloktilskuddet til Færøerne er "en leje-aftale" forklarer Fogh venligt, at den kamp må Høgni føre på Færøerne - ikke på Slotsholmen i København.

Den gode tone er også fastholdt efter regerings-skiftet på Tinganes. Taler man med danske politikere - hvilket jeg ofte gør - er det tydeligt, at de i dag oplever forholdet til Færøerne som

bedre end i mange år. Dybest set var ingen glade for forløbet omkring Færø-bank-sagen og de efterfølgende års hårde konfrontationer. Det er også tydeligt, at den danske regering og de ledende folketingspolitikere i dag henvender sig direkte til de politikere - først og fremmest i Socialdemokratiet, Sambandspartiet og Folkeflokket - man kan tale roligt og fornuftigt med. I forhold til danske politikere har republikanerne sat sig udenfor indflydelse - ingen gider rigtigt tage den alvorligt. For megen snak og for få resultater - Som en dansk toppolitiker sagde: 'Høgni er en festlig fyr - men når det kommer til stykket kan han alligevel aldrig levere varen'.

PROBLEMER I HORISONTEN

Dermed ikke sagt at forholdet Torshavn- København er problemfrit. I Danmark er man meget opmærksom på, at den økonomiske udvikling på Færøerne i øjeblikket ikke er alt for gunstigt. Problemerne i det færøske fiskeri er velkendte. Det er til gengæld opfattelsen, at der er gennemført så mange forbedringer, at det færøske samfund er robust - selv over for ret store konjunkturudsving. Problemerne knytter sig mere til den fortsatte udvikling af selvstyret - især på det udenrigspolitiske område - samt til EU.

Den danske regering fremsatte den 18. november et forslag til lov om Grønlands selvstyres indgåelse af folkeretlige aftaler. Forslaget er historisk, fordi det giver det grønlandske landsstyre en udtrykkelig adgang til - på rigets vegne og uden den danske udenrigstjeneste medvirken - at forhandle og indgå forskellige typer af aftaler med fremmede stater og internationale organisationer inden for sagsområder, der er overtaget fuldt ud af de grønlandske myndigheder.

En tilsvarende lovgivning forhandles for Færøerne - men synes langt vanskeligere at skabe enighed om. Man kan undre sig over, at den danske regering har valgt at lægge forslaget for Grønland på bordet, før en forhandlingsløsning er fundet med Tinganes. I Danmark har man noteret sig, at det færøske landsstyre har nogle langt mere vidtgående krav til indholdet af en sådan lov end i Nuuk. Færøerne har en historisk langt længere tradition for selvstyre og

føler på mange områder ikke, at man kan eller bør sammenlignes med Grønland.

Formentlig har den danske regering lagt det grønlandske forslag på bordet for at lægge pres på Torshavn. Når der har kunnet opnås enighed mellem det grønlandske hjemmestyre og regeringen, må det også være muligt at opnå enighed med Torshavn - hurtigt. Omvendt kan denne forhandlingstaktik vise sig problematisk. Kan den danske regering f.eks. give større indrømmelser til Færøerne, når man nu har bundet sig i et forslag vedrørende Grønland? Hidtil har forhandlingerne fortrinsvis foregået på embedsmandsplan. Skal der findes en løsning, må den givetvis blive politisk - hvilket vil sige, at Anders Fogh Rasmussen selv må til forhandlingsbordet sammen med den færøske lagmand, Johannes Eidesgaard. Eidesgaard opleves i Danmark som en pragmatisk omend ikke alt for stærk regeringsleder. Til gengæld har Eidesgaard i alle de aftaler, der er indgået, kunnet levere varen - og det er noget, man følger ret nøje med i på Slotsholmen. Sandsynligheden taler derfor for, at man på topplan finder en løsning, der giver de indrømmelser fra begge sider, der kan få en lov til at falde på plads. Der vil formentlig blive meget intern debat på Færøerne om forslaget - republikanerne vil gå til angreb. Om det så får større

indflydelse på de færøske vælgere, er et åbent spørgsmål. Det seneste valgresultat på Færøerne tydede på, at vælgerne ønsker indflydelse og resultater, frem for politisk retorik.

Et andet emne, danskerne kommer til at studere nærmere, er konsekvenserne af den nye EU-forfatning for Færøerne. Formentlig skal der i Danmark holdes folkeafstemning om traktaten senere på året. I dag tyder alt på, at det bliver et ja - men erfaringsmæssigt er danske EU-afstemninger en vanskelig sag. Bliver hovedemnet Tyrkiets optagelse, kan afstemningen godt køre helt af sporet. Hales traktaten hjem, vil næste runde blive en ophævelse af forbeholdene - herunder til slutningen til den fælles valuta. Hvilke konsekvenser vil det få for Færøerne, hvis Danmark går ind i Euroen - og Færøerne står uden for?

Det er tydeligt, at rigsfællesskabet i øjeblikket er inde i en rimelig stabil udvikling. Men der kan hurtigt komme høje bølger på Nordatlanten, der bringer sindene i kog og skaber nye problemer. Men i første omgang handler det for Anders Fogh om at hale mandaterne hjem den 8. februar. Og indtil videre ser det ud til at lykkes ganske godt for ham.

”

”Det er tydeligt, at rigsfællesskabet i øjeblikket er inde i en rimelig stabil udvikling. Men der kan hurtigt komme høje bølger på Nordatlanten, der bringer sindene i kog og skaber nye problemer.”